

УДК 341.233.1

В.І. СТРЕЛЯНИЙ, Харківський національний університет внутрішніх справ

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПОТОЧНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ЗДІЙСНЕННЯ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ

Ключові слова: форми та методи, поточний фінансовий контроль, готівкові розрахункові операції

Державний фінансовий контроль, що здійснюється у сфері проведення готівкових розрахункових операцій, знайшов свій розвиток насамперед в останнє десятиріччя, але час його становлення характеризувався швидкоплинними змінами в правовому регулюванні та відсутністю єдиного порядку здійснення контрольних заходів. І до цього часу виникає багато спірних питань, починаючи з належності контролю до тієї чи іншої галузі законодавства, та закінчуючи контрольними заходами, що здійснюються в рамках контролю. Для підвищення ефективності контролю та забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, вважаємо за доцільне закріпити у законодавчому порядку його форми та методи проведення.

Аналіз нормативно-правових актів і наукової літератури дає змогу зробити висновок про відсутність чітких критеріїв щодо основ класифікації фінансового контролю, його форм і методів взагалі, та визначення форм і методів контролю за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків зокрема. Сукупність функцій, які покладені в основу діяльності контролюючих органів, зумовлює специфіку форм і методів здійснення повноважень, які є зовнішнім вираженням задач, що стоять перед ними.

Питання процесуального забезпечення

фінансового контролю характеризується розбіжністю думок серед науковців щодо засобів забезпечення контрольних заходів. У науковій літературі автори по-різному підходять до їх визначення, називаючи видами, методами, формами та способами фінансового контролю.

Теоретичними питаннями правової класифікації засобів вираження фінансового контролю присвячені роботи багатьох вчених-фінансистів: О.Ю. Грачової, В.І. Гудімова, Л.К. Воронової, Л.М. Касьяненко, М.П. Кучерявенка, Л.А. Савченко, Т.В. Сараскіної, Н.І. Хімічової та інших. Праці цих вчених представляють собою наукове підґрунтя для дослідження форм і методів різних напрямків фінансового контролю. Тому метою даної статті є визначення форм і методів контролю за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків, які би забезпечили повну регламентацію конкретних дій з боку контролюючих органів задля не тільки ефективності, але й законності контролю. А з іншого боку – стали би запорукою забезпечення прав та інтересів підконтрольних суб'єктів, які здійснюють підприємницьку діяльність у сфері готівкових розрахунків. Новизна статті полягає в досліджених прийомах і способах здійснення контролю за додержанням порядку проведення готівкових розрахункових операцій та висновках щодо необхідності закріплення в законодавстві вичерпного переліку методів поточного фінансового контролю у сфері готівкових розрахункових операцій.

На сьогоднішній поняття форм і методів фінансового контролю в законодавстві не визначено, не вирішене їх місце в контрольній діяльності контролюючих органів. Серед функцій, передбачених Законом України «Про державну податкову службу в Україні» [1] (далі – Закон про ДПС) закладена можливість розробки проектів законів та інших нормативно-правових актів щодо форм і методів проведення планових й позапланових візитних перевірок у рамках контролю за додержанням законодавства. Але конструкція да-

ної норми не розкриває змісту категорії форм і методів.

У науці фінансового права деякі вчені форму фінансового контролю розуміють як спосіб конкретного виразу і організації контрольних дій, а також вважають, що формами фінансового контролю є ревізія, перевірка, нагляд [2, с.63]. За словами Н.А. Маринів, таке визначення найбільшою мірою відповідає філософському розумінню поняття форми [3, с.166].

На думку О.Ю. Грачової, прийнято розрізняти наступні форми фінансового контролю: ревізія, спостереження, обстеження, перевірка, аналіз [4, с.59]. Г.Ю. Ісаншина виділяє такі форми податкового контролю, як податкові перевірки, облік платників податків, оперативно-бухгалтерський облік надходжень податків, контроль за відповідністю витрат фізичних осіб їх доходам [5, с.39].

У російському законодавстві існує перелік форм податкового контролю. Тому деякі вчені [6, с.318] на цій підставі ними вважають спосіб конкретного вираження та організації контрольних дій, та основними формами вважають: перевірки, отримання пояснень платників податків, перевірки даних обліку та звітності, огляд приміщень та територій та інші передбачені законодавством контрольні дії.

Але є прихильники теорії за якою форми фінансового контролю прийнято виділяти на основі критерію часу здійснення контрольних дій. Так, Л.А. Савченко, говорячи про періодичність проведення контрольних заходів, або про так званий час здійснення контрольних дій, формами фінансового контролю називає попередній, поточний, наступний [7, с.215]. Вважаємо, що попередній, поточний, наступний контроль доречно визнати видами фінансового контролю по відношенню до часу його здійснення.

Суперечливість класифікації щодо форм контролю викликана недостатньою розробкою загальнотеоретичних питань фінансового контролю і неоднозначністю трактування самого поняття «форма». А це, в свою чергу,

й відображається на неоднозначному розумінні форм контролю органів державної податкової служби [8, с.143].

На підставі аналізу представлених точок зору пропонуємо головними формами контролю за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків вважати:

- облік суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахунки у готівковій формі;
- перевірку за додержанням порядку проведення розрахункових операцій.

Саме облік суб'єктів господарювання, які проводять розрахунки за готівку, є тією формою контролю, яка забезпечує визначення кола осіб, щодо діяльності котрих застосовуються особливі вимоги по дотриманню порядку проведення розрахунків у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Облік цих суб'єктів господарювання дозволяє отримувати інформацію про перелік осіб, що здійснюють готівкові розрахункові операції, перш за все, про види діяльності, якими займаються, адресу фактичного місцезнаходження та іншої інформації, яка необхідна при проведенні перевірок у даній сфері. Адже перевірки проводяться лише відносно діяльності зареєстрованих в органах державної податкової служби суб'єктів господарювання.

Реєстрація в якості суб'єкта підприємницької діяльності, що здійснює торгівлю (надає послуги) за готівку, утворює обов'язок із приведення діяльності суб'єктів господарювання до вимог відповідного законодавства, яким встановлюється спеціальний правовий режим проведення та оформлення розрахункових операцій. А саме:

- реєстрації в органах державної податкової служби реєстраторів розрахункових операцій, постановка їх на облік та використання;
- реєстрації книги обліку розрахункових операцій;
- реєстрації розрахункової книжки;
- подання звітності пов'язаної з використанням реєстраторів розрахункових операцій або розрахункових книжок.

Крім того, органи державної податкової служби ведуть інформаційну базу суб'єктів господарювання щодо тих суб'єктів, які здійснюють розрахунки за готівку. У цій базі накопичується інформація про всі реквізити таких суб'єктів та їх господарські одиниці, а також кількість і результативність вже проведених перевірок. Дана інформація має визначальне значення при проведенні виїзних контрольних заходів щодо контролю за додержанням порядку проведення розрахунків.

Для забезпечення повноти інформації стосовно діяльності суб'єктів господарювання підрозділи органів державної податкової служби, крім внутрішньої інформації, у своїй роботі використовують зовнішню, а саме: про підмінний фонд реєстраторів розрахункових операцій, зняті із сервісного обслуговування, договори про технічне обслуговування, а також дані про кількість здійснених ремонтів реєстраторів розрахункових операцій, використані засоби контролю для їх опломбування. Уся ця інформація дозволяє отримати необхідні дані, уявити повну ситуацію про суб'єктів господарювання на етапі підготовки до перевірки, а саме при відборі платників податків, з метою підвищення ефективності контрольних заходів.

Тим часом, ключову роль у системі фінансового контролю займає перевірка. Основною формою контролю вона виступає й при здійсненні контролю за додержанням порядку проведення розрахунків, який є самостійними напрямком фінансового контролю. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [9] (далі – Закон про РРО), що не відноситься до податкового законодавства, але є спеціальним для даних правовідносин, не встановлює правил проведення перевірок, а лише відзначає, що контроль відбувається шляхом здійснення планових і позапланових перевірок, які проводяться в порядку, передбаченому законодавством.

Аналіз контрольно-перевірочної діяльності податкових органів та виявлених пору-

шень готівкового обігу дають змогу зробити висновок про актуальність проблеми контролю за готівковими розрахунками у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. З точки зору державних інтересів, готівкові розрахунки є важливим елементом у системі формування державних доходів. Але численні порушення порядку проведення готівкових розрахунків, що дозволяють юридичним та фізичним особам приховувати від держави реальні доходи, і таким чином ухилятися від оподаткування, вимагають з боку держави створення та використання ефективних засобів контролю в даній сфері.

Треба відзначити, що під час проведення контрольних заходів у сфері розрахунків, перевіркою охоплюються не лише розрахункові операції, але й інші аспекти діяльності суб'єктів господарювання. Перевіряються також книги обліку розрахункових операцій, відповідність суми наявних коштів на місці проведення розрахунків сумі коштів, зазначеної в денному звіті реєстраторів розрахункових операцій, а у випадку використання розрахункової книжки – загальній сумі продажу по розрахункових квитанціях, виданим із початку робочого дня, цілісність пломб та незмінність конструкції та програмного забезпечення реєстраторів розрахункових операцій, облік товарних запасів, наявність цінників або прейскурантів на товари та послуги тощо. Все це, разом із розрахунковими операціями, є складовими предмета контролю за додержанням порядку здійснення розрахунків у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а тому потребує адекватних засобів контролю.

Дані порушення можна викрити шляхом проведення перевірки за додержанням порядку проведення розрахункових операцій, яку можна визначити як сукупність заходів податкових органів, спрямованих на здійснення контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності вимог нормативно-правових актів, що визначають порядок здійснення готівкових розрахунків в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг,

обліку товарів і грошових коштів.

Метою такої перевірки є, головним чином, визначення факту дотримання або недотримання суб'єктами підприємницької діяльності, які проводять готівкові розрахункові операції, вимог встановленого порядку здійснення розрахунків, виявлення порушень в даній сфері, їх попередження та припинення.

Така перевірка представляє собою проведення контрольних заходів із використанням специфічних прийомів, органами державної податкової служби в місцях проведення розрахунків суб'єктами підприємницької діяльності, з метою виявлення порушень встановленого порядку здійснення розрахункових операцій з використанням готівки або платіжних карток.

Саме шляхом проведення перевірки за додержанням порядку проведення розрахункових операцій має бути досліджена на предмет порушень встановленого порядку розрахунків, фінансово-господарська діяльність юридичних осіб, їх філій, відділень та інших відокремлених підрозділів, які не мають статусу юридичної особи, або фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють розрахункові операції у готівковій та безготівковій (з використанням платіжних карток) формі.

Аналіз порушень суб'єктами господарювання встановленого порядку розрахунків за готівку у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг дозволяє зробити висновок про неможливість здійснення повноцінного контролю у сфері готівкових розрахунків шляхом проведення лише звичайних планових і позапланових податкових перевірок, що передбачені чинним законодавством. Це пов'язано, у першу чергу, з тим, що так звані оперативні перевірки, передбачені зазначеними законами, мають свою специфіку та підстави проведення, про які саме і не згадується в Законі про ДПС [10, с.26].

Особливістю перевірки за додержанням порядку проведення розрахункових операцій є те, що вона завжди являється виїзною, тоб-

то здійснюється в місцях здійснення суб'єктами господарювання готівкових розрахунків.

Якщо говорити про перевірку як головну форму контролю за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків, то необхідно відзначити, що законом передбачена можливість проведення планових і позапланових перевірок. Але порядок їх проведення врегульовано лише відносно осіб, перелічених у пп.5-9 ст.9 Закону про РРО, щодо діяльності яких встановлюються особливі правила проведення планових та позапланових перевірок. Так, ст.16 даного нормативно-правового акту передбачає, що планова перевірка таких осіб здійснюється не частіше одного разу за підсумками звітного календарного року, але не раніше звітного періоду, позапланова ж перевірка може проводитися тільки на підставі постанови слідчого, органу дізнання або відповідно до рішення суду.

Що стосується перевірки суб'єктів господарювання, які використовують реєстратори розрахункових операцій, розрахункові книжки або книги обліку розрахункових операцій, то планові або позапланові перевірки таких осіб здійснюються у порядку, передбаченому законодавством України.

На нашу думку, розподіл на планові та позапланові перевірки за додержанням порядку проведення розрахунків являється доречними, але порядок їх проведення не визначений законодавством. Тому треба погодитися з тим, що така перевірка повинна містити чіткі критерію поділу, які би визначали режими їх проведення при здійсненні контрольних повноважень органами державної податкової служби.

В свою чергу, якщо розглядати перевірку за додержанням порядку проведення розрахункових операцій як форму контролю, то необхідно з'ясувати прийоми та способи, за допомогою яких вона здійснюється. В теорії права під методом розуміють «сукупність прийомів та операцій практичного та теоретичного сприйняття дійсності» [11, с.179]. Метод – це прийом або система прийомів,

що застосовуються у будь-якій галузі діяльності [12, с.522].

За словами Д.В. Реви, метод податкового контролю – це спосіб, прийом практичної реалізації його цілей і завдань, тобто спосіб, прийом цілеспрямованого впливу суб'єктів податкового контролю на підконтрольні об'єкти на підставі закріпленої за суб'єктами компетенції [13, с.127]. Ю.Ф. Кваша під організаційно-правовими методами податкового контролю розуміє окремі процесуальні дії або їх сукупність, які направлені на отримання необхідних для здійснення податкового контролю даних і забезпечення доказів по фактам податкових правопорушень [14, с.3].

Методи контролю – це тактичні прийоми, що розроблені контролюючими органами і ними ж використовуються для досягнення мети, здійснення необхідного впливу на підконтрольний об'єкт [15, с.258].

На думку Л.М. Касьяненко, в основу класифікації фінансового контролю за методами слід покласти сукупність прийомів, що дозволяють реально вивчити стан об'єктів контролю [8, с.166].

Шляхом аналізу чинних відомчих нормативних актів органів державної податкової служби та існуючої практики здійснення контрольних заходів у сфері проведення розрахунків, доцільно виділити такі його методи:

- контрольна розрахункова операція;
- хронометраж (спостереження);
- обстеження;
- перевірка повноти обліку виручки
- перевірка порядку визначення повноти

оприбуткування, реалізації та фактичних залишків запасів (товарно-матеріальних цінностей).

Під час контролю за дотриманням порядку проведення розрахунків посадові особи органів податкової служби проводять закупівлю товару, що фактично відбувається у вигляді контрольної закупівлі, проведення якої хоча й заперечується з боку податківців, але є незмінним атрибутом кожної перевірки. В діючих інструкціях ДПА, які регулюють питання контролю за додержанням розрахун-

кових операцій, останнім часом не згадується про даний метод контролю. Але на практиці широко обговорюється питання здійснення контрольної закупівлі органами державної податкової служби, адже за допомогою саме цього методу контролю встановлюється факт проведення або не проведення розрахункової операції за товари (послуги) із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій або розрахункової книжки при продажі товарів (послуг), а також факт роздрукування чи не роздрукування відповідного розрахункового документа, що підтверджує виконання розрахункової операції. Та на думку податківців, відсутність порядку проведення контрольної закупівлі, не позбавляє права її здійснювати. В якості аргументів наводиться думка про те, що – «контрольна закупівля – це не самостійна дія, а елемент перевірки» [16, с.17].

Кроком на шляху до подолання таких суперечностей могло би стати перспективне законодавство. На сьогоднішній день у Верховній Раді України зареєстровано законопроект № 2434 від 24.04.2008 р. «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [17], яким передбачається розширити перелік контрольних заходів. Зокрема пропонується ввести поняття *контрольної розрахункової операції*.

Передбачається, що контрольна розрахункова операція буде проводитися на місці проведення розрахунків за участю посадових осіб органів державної податкової служби до початку проведення планової або позапланової перевірки суб'єкта господарювання. Законодавством планується врегулювати алгоритм здійснення такого методу, який буде складатися із замовлення товару (роботи, послуги), передачі особі, що проводить розрахункову операцію, готівкових коштів (платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо), одержання розрахункового документу й залишку при розрахунках готівкою. Запровадження такого методу контролю дозволить

контролюючим органам встановити, чи відповідають дії суб'єкта господарювання з проведення розрахунків існуючому порядку їх здійснення.

Треба відзначити, що при проведенні перевірки за дотриманням порядку проведення розрахункових операцій, домінуючим є використання саме фактичних прийомів, що впливає з самої сутності даного контролю. Встановлення того, чи відповідає діяльність підконтрольного суб'єкта регламентованому порядку проведення розрахунків, передбачає проведення *спостереження* за його діяльністю. Сама специфіка відносин по розрахункам за готівку передбачає необхідність їх обліку за допомогою реєстраторів розрахункових операцій або розрахункових книжок. Задача контролюючого суб'єкта в такому випадку полягає, перш за все, визначити, чи проводяться розрахунки з використанням реєстраторів розрахункових операцій або розрахункових книжок, і тим самим, чи обліковуються в повному обсязі.

Крім того, особливістю даного виду контролю є використання *хронометражів* виручки, що представляють собою спостереження з метою встановлення реальних обсягів реалізації товарів або послуг, та відображення обсягів виручки у валових доходах. Даний метод направлено на виявлення порушень порядку проведення розрахунків, який зовні відповідає встановленим приписам закону, але насправді носить протиправний характер. Найчастіше це відбувається, коли шляхом певних маніпуляцій з боку суб'єктів господарювання розрахункові операції обліковуються не в повному обсязі. Найчастіше дані порушення носять характер системних, та проведення хронометражу являється чи не єдиним засобом їх виявлення

Не менш важливим методом, що використовується під час перевірки за дотриманням порядку проведення розрахунків, є *обстеження*. Суть цього методу полягає в дослідженні стану підконтрольного об'єкта на місці проведення розрахунків. Право податкових органів здійснювати обстеження закріп-

лене в п.3 ст.11 Закону про ДПС [1]. Обстеження в рамках контролю за дотриманням порядку проведення розрахунків має певні особливості.

По-перше, метою даного методу є встановлення факту застосування реєстраторів розрахункових операцій у фіскальному режимі роботи, факту використання режиму попереднього програмування найменування та цін товарів (послуг), обліку їх кількості, а також дослідження на предмет наявності та цілісності пломб реєстраторів розрахункових операцій, друкування фіскальних звітних чеків та їх зберігання в книгах обліку розрахункових операцій, наявності цінника на товар (меню, прейскуранта, тарифу на послугу, що надається) у грошовій одиниці України, наявності фіскальних звітних чеків і забезпечення їх зберігання в книгах обліку розрахункових операцій та ін.

По-друге, обстеженню підлягають лише приміщення в яких відбуваються розрахунки та зберігаються товарні запаси.

По-третє, відсутність яких-небудь обмежень щодо застосування цього методу дозволяє зробити висновок, що він може використовуватись як основний, і як додатковий, у рамках здійснюваної щодо платника податків перевірки, що значно підвищує ефективність його використання [13, с.157].

Перевірка повноти обліку виручки відбувається шляхом з'ясування відповідності суми готівкових коштів на місці, проводиться з метою забезпечення відповідності сум готівкових коштів на місці проведення розрахунків сумі коштів, яка зазначена в денному звіті реєстратора розрахункових операцій, а у випадку використання розрахункової книжки – загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня.

Крім того, законодавство у сфері проведення розрахунків передбачає необхідність ведення обліку товарних запасів на складах та за місцем їх реалізації, здійснювати продаж лише тих товарів, які відображені у такому обліку в порядку, встановленому зако-

нодавством, тому при застосуванні методів фактичного контролю – обстеження приміщень, їх огляді, вимірюванні товарно-матеріальних цінностей в натурі, перевіряється відповідність реальної кількості ресурсів тій, що зазначено в наявній документації. В даному випадку правильність ведення обліку встановлюється шляхом проведення *перевірки з порядку визначення повноти оприбуткування, реалізації та фактичних залишків запасів (товарно-матеріальних цінностей)*. У цьому випадку фактичний фінансовий контроль здійснюється на підставі отриманих даних, головним носієм інформації яких є документація підконтрольного суб'єкта. Тому можна говорити, що в даному випадку ми маємо справу не з фактичним контролем у чистому вигляді, а з таким, що здійснюється за допомогою як фактичних, так і документальних методів дослідження господарської діяльності підконтрольного суб'єкта, на предмет додержання порядку проведення розрахунків. Тому можна його назвати змішаним відповідно до джерела, яке досліджується.

На підставі вищенаведеного можна зробити висновок, що контроль за додержанням порядку проведення готівкових розрахунків представляє собою процесуальну діяльність органів державної податкової служби, яка здійснюється у певних правових формах та за допомогою специфічних методів. І хоча більшість питань правового забезпечення діяльності у даному напрямку фінансового контролю залишаються не вирішеними, висловлюємо сподівання, що представлена нами класифікація, сприятиме формуванню законодавчого закріплення переліку форм і методів поточного фінансового контролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про державну податкову службу України» : від 04.12.1990 р., № 509-ХІІ (в редакції Закону України від 24 грудня 1993 року № 3813-ХІІ) // *Голос України*. – 1994. – № 26.

2. Финансовое право : учебник / под ред. проф. О. Н. Горбуновой. – М. : Юрист, 1996. – 400 с.

3. Маринів Н. Місце податкової перевірки в системі податкового контролю / Н. Маринів // *Вісник академії правових наук*. – 2005. – № 5. – С. 161–167.

4. Финансовое право : учебник / под ред. Е. Ю. Грачевой, Г. П. Толстопятенко. – М. : ООО “ТК Велби», 2003. – 536 с.

5. Ісаншина Г. Ю. Податковий менеджмент : навч. посіб. / Г. Ю. Ісаншина. – Київ : ЦУЛ, 2003. – 260 с.

6. Налоговое право России : учебник / отв. ред. Ю. А. Крохина. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : Норма, 2008. – 752 с.

7. Савченко Л. А. Правові проблеми фінансового контролю в Україні: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Савченко Леся Анатолівна ; Акад. держ. подат. служби України. – Ірпінь, 2002. – 445 с.

8. Касьяненко Л. М. Правові основи здійснення фінансового контролю органами державної податкової служби: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Касьяненко Л. М. ; Акад. держ. подат. служби України. – Ірпінь, 2004. – 232с.

9. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» : від 06.07.1995 р., № 265/95-ВР (в редакції Закону України від 1 червня 2000 року № 1776-III) // *Урядовий кур'єр*. – 2000. – № 129.

10. Мороз Є. С. Податкові перевірки: поняття та особливості правового регулювання / Є. С. Мороз // *Наук. вісник Нац. ун-ту держ. податкової служби*. – 2005. – № 1 (28). – С. 26-28.

11. Державне управління та державна служба : словник-довідник / уклад. О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 480 с.

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь: ВТФ “Перун», 2002. – 1440 с.

13. Рева Д. М. Правове регулювання пода-

ткового контролю в Україні: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Рева Д. М. ; Нац. юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого. – Харків, 2005. – 220 с.

14. Организация и методика налоговых проверок / под общ. ред. Ю. Ф. Кваши. – М., 2000. – 70 с.

15. Шорина Е. В. Контроль за деятельностью органов государственного управления в СССР / Е. В. Шорина. – М. : Наука, 1981. – 301 с.

16. Савченко О. Контрольні закупівлі перевіряючих: коли можна і як не можна / О. Савченко // Власне діло. – 2005. - № 19 (146). - С. 17.

17. Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» : Проект закону України : від 24.04.2008 р., реєстр. № 2434 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gska2.rada.gov.ua>.

Стреляний В. І. Форми та методи поточного фінансового контролю у сфері здійснення готівкових розрахункових операцій / В. І. Стреляний // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 489–496 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2010-2/10cvigro.pdf>

Розглядаються питання здійснення контрольних заходів за додержанням порядку проведення готівкових розрахункових операцій. На підставі аналізу науково-правових підходів та позиції чинного законодавства, пропонується розділити форми та методи поточного фінансового контролю, з метою виключення підміни понять у нормативно-правових актах, що регламентують діяльність контролюючих органів у даній сфері.

Стреляний В.И. Формы и методы текущего финансового контроля в сфере осуществления наличных расчетных операций

Рассматриваются вопросы осуществления контрольных мероприятий за соблюдением порядка проведения наличных расчетных операций. На основании анализа научно-правовых подходов и позиций действующего законодательства, предлагается разделить формы и методы текущего финансового контроля, с целью исключения подмены понятий в нормативно-правовых актах, которые регламентируют деятельность контролирующих органов в данной сфере.

Streljany V.I. Forms and Methods of the Current Financial Control in Sphere of Realization of Cash Settlement Operations

Questions of realization of control actions behind observance of an order of carrying out of cash settlement operations are considered. On the basis of the analysis of scientifically-legal approaches and current legislation positions, it is offered to divide forms and methods of the current financial control, for the purpose of an exception of substitution of concepts of regulatory legal acts which regulate activity of supervising bodies in the given sphere.